

Reservationer på förslagen till:

- **Ekologiskt-ekonomiskt punktprogram**
- **Stadgeändringar**
- **Partiprogram**

Reservationer

Kongressen 2016

Vänsterpartiet
2015

Reservationer på partistyrelsens förslag till ekologiskt-ekonomiskt punktprogram

Brittis Benzler och Birger Lahti

Vi reserverar oss till förmån för vårt yrkande att punkt 122 ska lyda: Forskningen visar att växande skog binder mest CO_2 (koldioxid), så det är viktigt att användarna av trakthyggesbruk (kalavverkning) återbeskogar snabbt och med rätt träslag, för att snabbt åter få klimatnytta av skogsmarken. Andra skogsbruksmetoder som kontinuitetsskogsbruk bör uppmuntras där detta är lämpligt och möjligt skogsbruksmässigt, och i områden av stor nytta för rekreation och andra näringar. Skogsbruket bör inrikta sig på produktion av sådan skog som kan leverera produkter som ger mest klimatnytta kombinerat med samhällsnytta. Vänsterpartiet vill att andelen statligt ägd skog ökar och att den brukas med högre prioritering av miljö, klimat och sociala värden än idag.

Birger Lahti

Jag reserverar mig till förmån för mitt yrkande att hela stycke 123 ändras till: Vänsterpartiet driver att Nagoya-avtalet, som har en bra vision men även konkreta målsättningar och arbetsprogram för att rädda den biologiska mångfalden och därigenom säkra fungerande ekosystem, ska utgöra utgångspunkten för skydd av skogsmarker med unika eller hotade miljöer.

Brittis Benzler

Jag reserverar mig till förmån för mina yrkanden på punkt 124, 125 och 127: 124, 125 och 127 ersätts med:

Biomassan bör användas där den bäst behövs, eftersom den utgör en begränsad resurs som bara kan ersätta mindre delar av fossilberoendet. Den är trots det en stor ekonomisk resurs som ger arbete och exportintäkter. Vänsterpartiet anser att styrmedlen för biomassan bör prioritera långsiktigt bundet kol, som i träbaserade byggmaterial, eller biokol till växtförbättring. I andra hand bör biomassan styras mot områden där den är det enda alternativet till fossila bränslen, som drivmedel till flyg och sjöfart som är svåra att elektrifiera. Biomassa är också lämpligt till bioplaster och andra områden inom biokemin med miljö och klimatnytta.

125) Biomassan är en potentiellt mycket lönsam exportindustri, då behovet av den är stort och förädlingen i hög utsträckning kan ske inom landet. Vänsterpartiet anser att styrmedlen för biomassan bör prioritera långsiktigt bundet kol, som i träbaserade byggmaterial, eller biokol till växtförbättring. I andra hand behöver biomassan styras mot områden där det är det enda alternativet till fossila bränslen, som bioplaster och vissa drivmedel till flyg och sjöfart, de fordon som är svåra att elektrifiera.

127) Potentialen för bioplaster är stor i och med utfasningen av oljebaserade plastprodukter.

Anna Hövenmark, Emma Wallrup och Kaj Raving

Eko-ekogruppen föreslår en proportionerlig klimatskatt på livsmedel som gör de mest klimatbelastande matvarorna, främst nötkött, vissa mejerivaror och en del importerade frukter, relativt sett dyrare genom till exempel en punktskatt utifrån en schablon. Liknande skatter har föreslagits av både Jordbruksverket och Naturvårdsverket samt en mängd forskare och miljöorganisationer.

En klimatskatt på nötkött och andra livsmedel med höga utsläpp är det effektivaste sättet att minska utsläppen, tror vi. Åtgärder direkt i produktionen av livsmedel har

endast en begränsad effekt på utsläppen. Sådana åtgärder skulle bara slå mot svenska producenter och öka importen ytterligare. Den exakta utformningen kan diskuteras, men en omfattande diskussion pågår redan och kommer säkerligen att ge bra svar. Det är inte heller ett partis uppdrag att lägga fram ett detaljerat förslag, däremot bör vi ha en åsikt i principfrågan. Att som PS enbart förlita sig på informationsåtgärder och konsumentmakten är inte trovärdigt.

För att nå det målet anser vi att införa en proportionerlig klimatskatt på livsmedel som läggs på de mest klimatbelastade matvarorna är ett medel att nå målet.

Anna Hövenmark och Emma Wallrup

Koldioxidskatten har varit ett av de effektivaste styrmedlen för att minska utsläppen i Sverige och har bidragit till att vi varit ett av de världsledande länderna i klimatomställning. Det är bra att partistyrelsen betonar att det är ett viktigt styrmedel även för att minska användningen av fossila drivmedel. Vi skulle dock ha velat se en ännu tydligare skrivning. Det är nödvändigt att ta fram även andra effektiva styrmedel och arbeta parallellt med dessa för att nå klimatmålen, till exempel kvotplikt. Koldioxidskatten på drivmedel är dock ett viktigt redskap för att minska bilismen och stärka kollektivtrafiken. Detta styrmedel kommer att behöva användas framöver tillsammans med satsningar på kollektivtrafiken för att prisnivån på kollektivtrafikresor ska sänkas i relation till bilresor. Samtidigt så bör det ske kompensatoriska åtgärder för landsbygden, tex utfasning av fossila bränslen via kvotplikt och konverteringsstöd.

Vi hade velat se en ännu tydligare skrivning att, koldioxidskatt är ett viktigt verktyg för att minska utsläppen. Vi vill höja den ytterligare men också hitta mer träffsäkra sätt att kompensera boende i glesbygden som är utan alternativ till bilen.

Reservationer på partistyrelsens förslag till stadgeändringar

Pål Brunnström, Hanna Gedin och Emma Wallrup

Vi reserverar oss mot inskränkningen av den fria motionsrätten i Partistyrelsens förslag till ny §102 Valårskongress. Vi menar att den fria motionsrätten är en central interndemokratisk institution som gör det möjligt för enskilda medlemmar, partiföreningar och distrikt att påverka partiets politik oavsett vilken dagordning Partistyrelsen satt för kongressen. Vi kan se att den fria motionsrätten de senaste åren givit många positiva bidrag till partiets arbete, bland annat Ekonomiskt-ekologiska programmet och vår ändrade hållning till ett förstatligande av skolan. I en situation där den politiska utvecklingen i Sverige blir allt mer oförutsägbar och komplex är det viktigt att sådana initiativ inte inskränks till vart fjärde år vilket Partistyrelsens nuvarande förslag innebär.

Reservationer på förslaget till ändringar i partiprogrammet

Reservation Anders Neergaard

Till förmån för mitt yrkande att vänsterpartiet skall kalla sig ett socialistiskt, feministiskt och antirasistiskt parti på ekologisk grund:

Dvs att rubriken i partiprogrammet på rad 30 ändras från ”Ett socialistiskt och feministiskt parti” till ”Ett socialistiskt, feministiskt och antirasistiskt parti”

Reservation Anders Neergaard och Jessica Svensson

Reservation 1

Reservation till förmån för Anders och Jessicas yrkande att förstärka skrivningarna om kultur i eget stycke under fördjupad demokrati:

”Alla ska ha samma rätt och möjlighet att utöva kultur och att ta del av kulturlivet. Kulturens roll i samhället är så fundamental att den bör lagfästas. Lagen ska slå fast att kulturen är ett offentligt ansvarsområde i likhet med skolan, socialtjänsten eller försvaret. Stat, regioner, landsting och kommuner ska ha ett lagbundet ansvar för att kulturlivet ges förutsättningar att verka och utvecklas. Kulturskolan ska få lagmässigt stöd och alla elever fr.o.m. förskolan ska ges tillfälle att utöva någon eller några konst-arter och dessutom möta professionell kultur.”

En statlig kulturpolitik ska garantera en demokratiskt likvärdig fördelning av resurser över landet och alla invånares tillgång till kulturverksamhet. Bibliotekslagen skärps så att bibliotek även måste finnas på mindre orter, i stadsdelar där behovet är särskilt stort samt genom bokbussar i glesbygd. Biblioteken ska bedriva uppsökande verksamhet och bibliotek inrättas på arbetsplatser, vård- och andra institutioner, även fängelser, och ett särskilt statligt stöd till detta införs.”

Motivering: De skrivningar som funnits om kultur har utgått och Vänsterpartiet bör visa att kulturen i samhället spelar en viktig strategisk roll. Vi anser att kultur är en så viktig del i partiets politik att det bör ha en rubrik i strategidokumentet.

Reservation 2

Vi vill reservera oss mot att alla konkreta exempel på strategier i EU-delen av programmets strategidel (se punkterna nedan) togs bort. Dessutom yrkar vi på att följande punkt läggs till: ”EU:s flyktingpolitik präglas av rasism, militariserade gränser och push backs. Vänsterpartiet kämpar för att EU ska utforma en human asylpolitik som garanterar människor rätt att söka asyl i det EU-land de önskar utan att behöva riskera livet. Dublinförordningen, Frontex och transportdirektivet ska avskaffas och gränserna avmilitariserar.” Den samlade text vi vill ska läggas till är alltså:

”I det dagliga arbetet motsätter sig Vänsterpartiet generellt förslag som ökar EU:s makt och försöker istället föra tillbaka makt till medlemsländerna. På områden där det är möjligt att flytta fram positionerna för progressiv politik även genom EU-direktiv och liknande, så måste en bedömning göras från fall till fall, om fördelarna med detta överväger riskerna med att ytterligare politikområden förs till EU-nivå. Eftersom miljöproblem och finansiella flöden inte är möjliga att reglera bara på nationell nivå kan Vänsterpartiet till exempel vara positivt till bindande miniminivåer på dessa områden.

Implementeringen av EU-direktiv och andra beslut i EU-organ måste göras med väsentligt mycket mer självständiga och transparenta processer i Sverige.

fördrag i ett särskilt socialt protokoll. EU:s utstationeringsdirektiv ska ändras i enlighet med det.

Gränsöverskridande konflikträtt ska införas i EU. Trafficking och sexköp ska bekämpas aktivt och kvinnors rättigheter ska stärkas på alla plan. (OBS! Tidigare stod här ”prostitution” i programmet, det har vi här ersatt med ordet ”sexköp”).

EUs flyktingpolitik präglas av rasism, militariserade gränser och push backs. Vänsterpartiet kämpar för att EU ska utformas en human asylpolitik som garanterar människor rätt att söka asyl i det EU-land de önskar utan att behöva riskera livet. Dublinförordningen, Frontex och transportdirektivet ska avskaffas och gränserna avmilitariserar.”

Motivering: Strategidelen ska ge stöd för vårt handlande inom olika områden. Genom att stryka alla konkreta förslag på strategier för att agera inom EU-systemet försvagar vi möjligheterna för våra parlamentsledamöter i EU-parlamentet att bedriva en offensiv och genomtänkt politik. Dessutom anser vi att det är centralt att vi inte bara konstaterar att EU är rasistiskt och bedriver en inhuman flyktingpolitik utan att vi lyfter fram strategier för att bemöta och förändra detta.

Reservation Jessica Svensson

Reservation 1.

Följande skrivning införs i stycket om ekologi (en blomstrande planet...) efter mening- en ”Det är på samhällelig nivå vi måste se till att varor och tjänster produceras och fördelas på ett annat sätt än under dagens profitdrivna logik.”

”Samhällets resursanvändning måste anpassas till ett rättvist miljöutrymme. Rika konsumerar mycket mer resurser än fattiga. De som förbrukar mest måste också ställa om mest, så att fördelningen av jordens resurser blir mer rättvis. Detta gäller både i Sverige och på ett globalt plan. Begreppet rättvist miljöutrymme innefattar även en rättvis fördelning mellan kvinnor och män. Män konsumerar idag mycket mer resurser än kvinnor. Av jordens fattigaste, och därmed de som har tillgång till minst resurser, är majoriteten kvinnor. Männerna som grupp måste därför i minska sin resursförbrukning för att möjliggöra för kvinnor att öka sin förbrukning.”

Motivering: Detta för att synliggöra att miljöutrymmet används olika, där rika och män använder mycket mer än fattiga respektive kvinnor:

Reservation 2.

Jag reserverar mig till förmån för mitt eget förslag att under stycket ”feministisk kamp för jämställdhet i löner och arbetsvillkor” lägga till mening: ”Könssegregeringen måste brytas och motarbetas” efter ”Den svenska arbetsmarknaden är könssegregerad. Löner och arbetsvillkor i kvinnodominerade yrken är sämre än vad de är i mansdominerade.”.

Motivering: Just nu säger stycket enbart att det är underordningen av kvinnliga områden som är problemet, inte själva i särhållandet vilket är en central del i de flesta feministiska synsätt på könsmaktsordning, genusregim eller genusordning eller vad en använder för begrepp.

Reservation 3.

Reservation till förmån för mitt förslag att mening ”Kvinnors pensioner är mycket lägre än männens och en stor grupp kvinnliga pensionärer lever endast på garantipensionen.” läggs inom under ”Feministisk kamp för jämställdhet i löner och arbetsvillkor” efter andra stycket.

Motivering: Äldre kvinnor osynliggörs ständigt och den ekonomiska orättvisa som drabbar kvinnliga pensionärer idag är oacceptabel. Tillsammans med nedskärningar och höjningar av avgifter är denna grupp kvinnor något vi särskilt bör lyfta strategiskt om vi är ett feministiskt parti.

Reservation 4.

Reservation till förmån för mitt eget och det sk funktionsnätverkets yrkande näst längst ned under ”stärk den generella välfärden” lägga till:

”Vänsterpartiet ser den personliga assistansen och rättigheter för personer med normbrytande funktionalitet inom välfärdssystemet som en viktig strategisk del i vårt politiska arbete för demokrati och rättvisa. Dessa rättigheter är under attack och måste stärkas”

Motivering: Rätten att delta i samhället är en mänsklig rättighet enligt FN och ett liv i frihet för varje medborgare utgör ett anständighetsgolv i ett demokratiskt samhälle. Just nu inskränks möjligheterna för personer med fysiskt och psykiskt normbrytande funktionalitet att ta aktiv del i samhällslivet och leva ett självständigt liv, bla annat genom hårdnande villkor inom den personliga assistansen. Sedan personlig assistans infördes i Sverige 1994 har reformen överlag hyllats som en frihetsrevolution för personer med normbrytande funktionalitet, detta både för personer med fysiska och psykiska funktionsvariationer, cirka 40 procent av användarna har en psykisk normbrytande funktionalitet. I dag använder omkring 20 000 personlig assistans och runt 96 000 är anställda som personliga assistenter. Flera borgerliga ledarskribenter pratar idag om den personliga assistansen som ”gökunge” och finansminister Magdalena Andersson, med flera politiker, säger sig vara bekymrad över kostnadsökningen i den personliga assistansen, men även inom andra områden inom LSS-lagen. Finansministern har dessutom, vid flera uttalanden, ställt den personliga assistansen och kostnader för sjukskrivningarna mot ett ökat flyktingmottagande.

Utan förändringar i själva lagen tolkar domstolar, Försäkringskassan och kommuner lagen allt snävare och hundratals personer drabbas av nedskärningar. Personer med normbrytande funktionalitet drabbas oftare av ”onödig ohälsa” (dvs ohälsa som inte är relaterat till funktionsvariationen utan livssituation och diskriminering), fattigdom och har inte samma möjligheter att ta del av samhällslivet. Det handlar om grundläggande mänskliga rättigheter.

Det finns inget formellt bildat nätverk för funktionsvariationsfrågan i Vänsterpartiet än. Det finns dock en Facebook-grupp som heter ”Vänsterpartiets funktionsnätverk”. Där har frågan om strategierna diskuterats och flera i gruppen har lyft att funktionsperspektivet saknas. Att det inte bara handlar om att vi ska ha en bra politik i frågan utan att det är en viktig strategisk fråga – grundläggande demokratiska rättigheter som idag förnekas en stor grupp människor.

Vi anser att det bör vara tydligt i strategierna att Vänsterpartiet ska kämpa för rättigheterna för personer med såväl fysisk som psykisk normbrytande funktionalitet.

Reservation 5.

Till förmån för mitt yrkande att:

Följande meningar läggs till efter femte stycket under rubriken ”Fördjupad demokrati”:
”Samer är Sveriges ursprungsbefolkning och sametingets självbestämmande bör förstärkas. Sverige måste prioritera ratificering av konventionen ILO 169 om ursprungsfolk och stamfolks rättigheter.”

Motivering: Ingenstans i partiprogrammet ger vi uttryck för att samer är en ursprungsbefolkning utan samer nämns endast som en nationell minoritet. Vänsterpartiet har ändå uttalat att vi borde ratificera konventionen, stärka sametinget och upprätta vitbok så det ligger i linje med den politik vi faktiskt för (<http://sverigesradio.se/sida/>

artikel.aspx?programid=2327&artikel=6056141, <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/1999/03/sou-199925/>). Det vore en stor tillgång för vänstern, inte minst för oss vänsterpartister som verkar i samiska förvaltningskommuner, att ha dessa skrivningar.

Reservation Emelie Kinberg

Reservation. Rasism

Jag reserverar mig mot de nya skrivningarna under rubriken ”Rasism”.

Motiv:

I den föreslagna programtexten beskrivs rasism som en maktstruktur som existerar parallellt med kapitalismen och patriarkatet. Jag menar att detta är en politisk analys som gör antirasism till ett tredje ben i Vänsterpartiets politiska analys och som leder fel strategiskt.

I den föreslagna programtexten beskrivs dagens rasism som ett resultat av kolonialism, imperialism och staten. Denna beskrivning är korrekt och borde leda till slutsatsen att det kapitalistiska systemet måste bytas ut för att vi ska kunna slå undan benen på rasismen. Istället beskrivs i den föreslagna programtexten kapitalismen och rasismen som två parallella maktsystem. Den föreslagna programtexten sätter även större fokus på den strukturella rasismen. Den strukturella rasismen finns redan beskriven i kortare form i den nuvarande programtexten och tar upp t.ex. diskriminering angående arbete och bostad. Rasistiska föreställningar är givetvis något som måste medvetandegöras och motarbetas, men ett allt för stort fokus på detta riskerar att leda oss från vår nuvarande tonvikt på materiell intressekamp till en slags värderingskamp. Värderingar går att förändra, men det görs huvudsakligen genom att förändra materiella förutsättningar (en materiell förutsättning kan vara exempelvis full sysselsättning eller höjda kvinnolöner).

Vår analys av grunden och vad som vidmakthåller rasism är viktig eftersom den avgör hur vi utformar en strategi för att bekämpa den. En analys som bygger på en materiell grund i kapitalism och patriarkat leder till slutsatsen att vi måste samla stora grupper av människor bakom gemensamma krav. Det handlar om att skapa arbete, bostad och ett gott liv åt alla, oavsett bakgrund eller hudfärg. Antirasism behöver handla om att övertyga rasister eller personer med rasistiska värderingar om att vi har gemensamma intressen. Det mest kraftfulla sättet för att övertyga rasister sker genom organisering och gemensam kamp. Motståndaren förskjuts då från att ha varit immigranter, arbetsinvandrare och andra människor som utsätts för rasism till de verkliga motståndarna; kapitalismens företrädare och patriarkatet. De mest grundläggande problemen som exempelvis arbetsdelning, sexuellt våld, reproduktionen och makten över arbetet berör hela arbetarklassen och alla kvinnor. På så sätt bli kampen mot kapitalism och patriarkat inte en parallell kamp till antirasism, utan i sig också en antirasistisk kamp.

Reservation Emelie Kinberg och Stefan Schedin

Makten över arbetsmarknaden och arbetslivet

Vi reserverar oss mot skrivningen:

”Det är mycket viktigt att stänga kryphålen för långvariga osäkra anställningar. Tillsvidareanställningen som faktisk norm på arbetsmarknaden måste återupprättas. Även arbetsgivares möjlighet att med hjälp av bemanningsföretag kringgå lagar och avtal samt försvaga arbetarkollektivet, måste begränsas med den arbetsrättsliga lagstiftningens hjälp. Lagen ska stärka fackens inflytande över arbetsmiljön och förhindra arbetsgivarens praktiska ansvarsfriskrivelse genom olika kedjor av kontrakt.”

Texten ersätts med:

”Tillsvidareanställningen som faktisk norm på arbetsmarknaden måste återupprättas och bemanningsföretag förbjudas. Arbetsgivares möjlighet att med hjälp av bemanningsföretag kringgå lagar och avtal samt försvaga arbetarkollektivet, måste begränsas med den arbetsrättsliga lagstiftningens hjälp. Lagen ska stärka fackens inflytande över arbetsmiljön och förhindra arbetsgivarens praktiska ansvarsfriskrivelse genom olika kedjor av kontrakt.”

Motiv:

Vi tycker att det ska vara tydligt att ett strategiskt delmål för att stärka arbetarklassens ställning i Sverige är att förbjuda bemanningsföretag. Det finns EU-direktiv som försvårar situationen, men det gör det inte omöjligt att driva frågan. Bemanningsföretag försvårar den fackliga organiseringen och permanentar underbemanning på många arbetsplatser. Som bemanningsanställd är det mycket svårt se till att arbetslagstiftning följs, eftersom den anställde då riskerar repressalier. Därför är förbättringar av lag och avtal inte tillräckligt. Bemanningsföretag var förbjudna fram till 90-talet och kan bli det på nytt. Kongressen 2012 röstade igenom att Vänsterpartiet ska driva kravet om att förbjuda bemanningsföretag.

Reservation Stefan Schedin

Jag reserverar mig till förmån för följande tillägg (i kursiv stil nedan), under ”Strategiska huvudlinjer”, efter första meningen:

”Vänsterpartiet kämpar tillsammans med Ung Vänster och Vänsterns studentförbund för långsiktiga mål som innebär stora och djupa grundläggande samhällsförändringar i Sverige och i hela världen. *I det dagliga politiska arbetet vägleds vi av våra socialistiska och feministiska värderingar och vårt långsiktiga mål, det klasslösa samhället, där klass- och könsförtrycket upphävs och där varje människas frihet är en förutsättning för alla människors frihet.* Det kräver aktiv handling på många nivåer i en värld där materiella förutsättningar och maktförhållanden ständigt förändras. Vi måste för att lyckas göra strategiska överväganden och val som inbegriper prioriteringar, angreppssätt, motståndare och bundsförvanter.

Argument: Om det är i något av våra dokument som visionen om det klasslösa samhället ska komma till uttryck så är det i partiprogrammet.